

Doe wat je leest:
Begrijpen en uitvoeren van geschreven opdrachten voor kinderen met autisme

Cornelis, Hilde
Van Beversluys, Ilse
Sig, 2012
€ 79,00 pg. 220
ISBN 9789058730886

De oefenbundel leert de kinderen stap voor stap instructies lezen, ze correct interpreteren en deze systematisch uitvoeren.

'Doe wat je leest' is een oefenbundel ontstaan in de logopedische praktijk en uitgewerkt vanuit de nood aan een aangepast oefenprogramma voor (rand)normaal begaafde kinderen met autisme die vaak last hebben om geschreven opdrachten correct te begrijpen en/of uit te voeren. Zowel de autistische denkstijl en waarneming als problemen met executieve functies kunnen daarin een rol spelen. De oefenbundel leert de kinderen stap voor stap instructies lezen, ze correct interpreteren en deze systematisch uitvoeren. De oefeningen starten op vrij eenvoudig niveau en worden zowel inhoudelijk als vormelijk steeds complexer. Er wordt wel vanuit gegaan dat wie deze oefenmap gebruikt voldoende autismekennis in huis heeft. De oefeningen zijn ook in digitale versie beschikbaar zodat ze in woordgebruik, lettertype of zelfs interessegebied gemakkelijk aan te passen zijn en er een individueel oefenpakket op maat kan worden samengesteld. Degelijke observatie en procesdiagnostiek zijn dan ook het uitgangspunt. De map kan ook leerkrachten en leerlingbegeleiders inzicht geven in moeilijkheden die kinderen met autisme kunnen ondervinden bij geschreven opdrachten (denk aan toetsen) en dus ook strategieën die tot een meer autismevriendelijk examen kunnen leiden. Ook wie schriftelijke communicatie als ondersteuning gebruikt kan met deze inleiding het eigen materiaal eens goed onder de loep nemen.

Autisme op school:
Een passend aanbod binnen passend onderwijs

Ina Van Berckelaer-Onnes (red.)
Boom, 2012
158 p. - € 29,95
ISBN 9789461055873

"Net zoals leerlingen met autisme zullen ook deze leerkrachten genoeg ondersteuning op maat nodig hebben om de principes van optimale leeromstandigheden voor een unieke leerling met autisme toe te passen in hun concrete klaspraktijk."

Niet alleen in Vlaanderen is het onderwijs in evolutie, ook in Nederland. En gelukkig maar blijkt het geen wereld van verschil aan beide kanten van de landsgrens. In het boek 'Autisme op school' licht de auteur de evoluties en de onderwijsnoden van kinderen met autisme toe en dit is zeker herkenbaar met wat op het congres van de Vlaamse Vereniging Autisme aan bod kwam: er komt meer aandacht voor samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs, meer leerlingen zullen met de nodige zorg en aanpassingen in het gewoon/regulier onderwijs terecht kunnen... met als bedoeling de mogelijkheden van het kind optimaal te benutten. Dit boek wil alvast de vele onderwijzers die met autisme te maken zullen krijgen wat inzicht bieden in autisme en de daarmee samenhangende leerproblematiek én hen voorzien van concrete handelingsadviezen. Aan bod komen:

- Een 'up-to-date' beschrijving van autisme (maar aangezien het boek verscheen in 2012 wordt de oude indeling nog gehanteerd);
- De leerproblematiek die in de praktijk wordt ervaren bij leerlingen met autisme: imitatie, taal (met de vele aspecten die hierbij komen), geheugen, organisatie en plannen, flexibiliteit;
- Een greep uit mogelijkheden om met deze problemen om te gaan, gaande van enkele algemene voorwaarden op niveau van

school, leerkrachten, ouders en leerlingen tot heel kort wat uitleg over de aangehaalde leerproblemen;

- Hoe en waarom visualisering in de praktijk uitvoerbaar is;
- Heel concrete praktijkvoorbeelden vanuit een tweetal klasgroepen (met beeldmateriaal op de dvd);
- Wat een gedragsdeskundige kan betekenen op school.

Dit boek is een mooie inleiding op autisme in het actuele onderwijs waarbij duidelijk wordt dat er een groot beroep gedaan zal worden op een ruime groep geëngageerde leerkrachten. Net zoals leerlingen met autisme zullen ook deze leerkrachten genoeg ondersteuning op maat nodig hebben om de principes van optimale leeromstandigheden voor een unieke leerling met autisme toe te passen in hun concrete klaspraktijk. In dat opzicht richt dit boek zich eerder in het algemeen tot onderwijs en zal de grote groep nieuwe leerkrachten toch nog heel wat aanvullende info nodig hebben.

Had ik maar...
Stap voor stap naar de juiste sector- of profielkeuze

Vos, Carine
Cadans, 2012
104 p. - € 16,90
ISBN 9789085606543

"We begrijpen maar al te goed dat onderwijskeuzes maken voor jongeren (met of zonder autisme) niet eenvoudig is."

Dit boek is ontstaan vanuit een herkenbaar (algemeen) maatschappelijk probleem: jongeren maken schoolse keuzes op een vroege leeftijd en achteraf of gaandeweg blijkt die keuze niet bij hun te passen. 'Had ik maar...' is een boek dat niet alleen inzake terminologie, maar eveneens van hele opzet gebaseerd is op het Nederlandse onderwijssysteem en dat verschilt toch best veel met het onderwijskader in Vlaanderen wat betreft mogelijke keuzes en wanneer die gemaakt moeten worden (en daar gaat dit boek net over natuurlijk...). 'Had ik maar...' is eigenlijk geschreven voor tieners die op weg zijn naar hun sector- of profielkeuze, vòòr de studiekeuze dus. Het boek is niet autismspecifiek, maar het bevat wel veel goede info en dingen om bij stil te staan. In drie hoofdstukken probeert de auteur de studiekeuze te verduidelijken. In het eerste hoofdstuk (en in bijlagen) worden de leerwegen, Vmbo/Havo/Vwo, uitgelegd met enorm veel informatie. Het tweede, 'Bepalen wat je kunt, wie je bent en wat je wilt', is in ieder geval een boeiend thema, maar niet zo evident voor een 14-jarige. De manier waarop deze zoektocht aangepakt wordt in het boek is best lastig; via vragenlijstjes wordt er een groot beroep gedaan op zelfreflectie ('Som je talenten op?') en heel wat competenties zijn volgens ons wel hoog gegrepen; we vragen ons af hoe vaak 14-jarigen eigenlijk 'anderen aansturen/toezicht houden', 'bemiddelen tussen mensen', 'mensen verzorgen' of 'interviewen'. We verlaten het autismepad al helemaal wanneer er ja/nee-vragen gesteld worden over extraversie, emotionele stabiliteit en openheid.

Ten slotte combineert het boek de informatie en de interesses tot een keuze in profiel. Maar opnieuw fronsen onze wenkbrauwen; weet de gemiddelde tiener wat een 'analist' doet, of een 'beleidsmedewerker', 'hydroloog', 'levensmiddelentechnoloog', 'facilitair medewerker' of 'watermanager'?

Conclusie: we begrijpen maar al te goed dat onderwijskeuzes maken voor jongeren (met of zonder autisme) niet eenvoudig is. Dat er meer dan tien minuten tijd in gestopt moet worden is niet altijd zo evident in de praktijk, maar wel absoluut noodzakelijk. Duidelijke informatie over wat die keuze inhoudt, onontbeerlijk. En ja, in een